

KANNUSTAVAN ILMASTOTYÖN TASKUKIRJA

BY JOENSUUN
ILMASTOTORI-HANKE

MIKÄ ILMASTOTORI?

Käsissäsi on Joensuun kaupungin vuosina 2015—2017 toteutetun Ilmastotorilta eväitä vähähiilisyteen -hankkeen koostemateriaali. Tämä Kannustavan ilmastotyön taskukirja tarjoaa parhaita paloja hankkeessa kehitetyistä toimintamalleista sekä inspiraatiota innostavaan ja kekeilevaan ilmastotyöhön.

Ilmastotori-hankkeessa kannustettiin Joensuun seudun asukkaita, yrityksiä ja yhteisöjä ilmastomyönteisempään arkeen. Vähähiilisiä ratkaisuja toteutettiin innostavien kokeilujen, kampanjoiden sekä yhteistyömallien kautta. Samalla vakiinnutettiin uutta vähähiilistä toimintaa Joensuun seudulle ja edistettiin Hiilineutraali Joensuu 2025 -tavoitetta. Ilmastotori-hanke toteutettiin Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) sekä Joensuun kaupungin kehittämisrahan tuella.

ILMASTOTORI-HANKKEEN KOHOKOHTIA

2015

Uusiutuva energiaa arjessa -aloitusseminaari
Joensuun seudun ilmastokumppanuus käynnistettiin
Aurinkopaneelien 1. ilmastovastuuhanke -aloitusseminaari
Ilmastotori Farmerissa ja Ilosaarirockissa
Energia- ja ilmastovastuuhanke -aloitusseminaari
Tulevaisuuden liikenne -seminaari

2016

Ensimmäiset Ilmastotori-kurssit kansalaisopistolla
Aurinkoenergiaa arjessa -kampanja
Aurinkovirtaa arkeen -kampanja
Vähähiilinen huhtikuu -kokeilu
Vähähiilinen huhtikuu -kampanja
Ilmastotori arki Joensuussa 2030 -seminaari
Ilmastotori Kesätekijäisissä
Jakamisen teemaviikko
Ilmastokumppaneiden 1. vuositapaaminen
2. ilmastovastuuhanke -seminaari

2017

Kestävän tuotteen kehittämisen teemaviikko
Joensuun ensimmäinen ympäristöviikko
Mistä syömmme tulevaisuudessa -juttutuokio
Ilmastotori ja ilmastovastuuhanke -juttutuokio
Bussilla pääsee -kampanja
3. ilmastovastuuhanke -seminaari
Ilmastokumppaneiden 2. vuositapaaminen
Päättöseminaari

40

KAMPANJAA, KOKEILUA
JA TAPAHTUMAA

30

MEDIATIEDOTETTA

400

YRITYS-
YHTEYDENOTTOA

650

OSALLISTUJAA OMISSA
TILAISUUKSISSA

JOENSUUN SEUDUN ILMASTOKUMPPANUUS

Ilmastokumppanusverkosto kehitettiin kannustamaan Joensuun seudun yrityksiä ja yhteisöjä suunnitelmalliseen ilmastotyöhön. Samalla lisättiin seudun toimijoiden ilmastoyhteistyötä ja luotiin matalan kynnyksen keino osallistua siihen.

Verkostoon liitytään allekirjoittamalla ilmastositoumus. Konseptiin haettiin mallia muista ilmastokumppanuutta kehittäivistä kaupungeista. Ilmastotori-hankkeen jälkeen verkostoa kehitetään osana Joensuun kaupungin toimintaa. Ilmastoyhteistyö yritysten, yhteisöjen ja kaupungin välillä jatkuu!

**TEEMME
ILMASTOTYÖTÄ!**

Ilmastokumppaniksi liittyvä yritys tai yhteisö saa käyttöönsä Teemme ilmastotyötä -logon.

SINUNKO SEUDULLESII ILMASTOKUMPPANUUTTA?

NÄIN ME PÄÄSIMME ALKUUN:

Kohderyhmä. Millaiset toimijat tarvitsevat ilmastokumppanuutta? Määritellään alustava kohderyhmä: esimerkiksi yritykset ja yhteisöt toimialasta riippumatta. **Jätä** tilaa kohderyhmän kehittymiselle!

Ilmastositoumuksen sisältö. Toimija kirjaa ilmastositoumuksen vapaavalintaisia ilmastotoimenpiteitä, joiden tulee kuitenkin olla nykytilaa parantavia. Sisältö mietitään yhteistyössä Ilmastotori-hankkeen kanssa. **Tee** ilmastokumppanuudesta läpinäkyvää: julkaise sitoumuskohdat verkossa.

Vuorovaikutus. Järjestetään verkostotapaamisia vuosittain ja kokeillaan

hankkeen aikana aihekohtaisia koulutuksia. **Osallista** verkoston toimijoita konseptin kehittämiseen!

Viestintä. Luodaan ilmastokumppanuudelle ilme ja viestitään aktiivisesti. Kokeillaan erilaisia tapoja markkinoida ilmastokumppanuutta seudun yrityksille ja yhteisöille. **Tarjoo** ilmastokumppaneille näkyvyyttä nostamalla kannustavat teot esille!

Tähtää pitkälle. Tehdään pohjatyö konseptille ja vakiinnutetaan se siten, että toiminta ja tavoitteet ovat selkeitä kaikille verkoston osapuolille. **Tee kaikkiesi**, jotta seuraavan on helppo jatkaa työtä!

#ILMASTOKUMPPANUUS

#TEEMMEILMASTOTYÖTÄ

KÄTEVÄ TILANNEKARTOITUS! TOIMIALAKOHTAISIA ILMASTO-OHJELMIA YRITYKSILLE:

joensuu.fi/yritysten-ilmasto-ohjelmat

- Alkutuotanto
- Hyvinvointituotanto
- Kivi- ja kaivannaistuotanto
- Matkailu
- Metsäala
- Ravintolat, kahvilat ja leipomot
- Tapahtumat
- Teknologiateollisuus

RATKAISUT NÄKYVIIN ILMASTOVASTUUHANKKEILLA

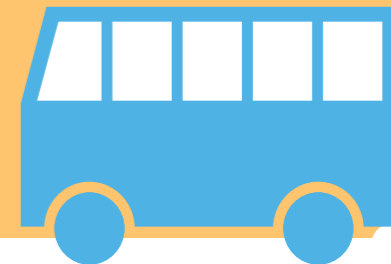
Ilmastovastuuhankkeet toimivat yhtenä matalan kynnyksen yhteistyömuotona seudun yrityksille ja yhteisöille. Nämä vuosittaiset ilmastoprojektit toivat vähähiilisiä ratkaisuja näkyvästi Joensuun kaupunkikuvaan. Projektien teemoilla edistettiin kaupungin ilmasto-ohjelman tavoitteita.

MUISTA VIESTINNÄN VOIMA!

Projekti hyötyy moninkertaisesti kun siitä viestitään aktiivisesti. Teeman tulee olla houkutteleva, ja toteutukseen kannattaa keksiä uutuusarvoa. Esimerkiksi kaupunkikosteikkoprojektissa lisäsimme houkuttelevuutta yritys- ja yhteisökummien mutapallotalkoilla.

INTOA KAMPANJOISTA JA KOKEILUISTA

Ilmastotori järjesti useita kokeiluja ja kampanjoita, joilla kannustettiin yrityksiä, yhteisöjä ja seudun asukkaita ilmastoystävälliseen arkeen. Teemat suunniteltiin ilmastonmuutoksen torjumisen kannalta tärkeiden arjen osa-alueiden mukaisesti: asuminen, liikkuminen ja ruoka.

**TUEMME
ILMASTOTYÖTÄ!**

Ilmastovastuuhankkeisiin osallistuneet saivat muistoksi Tuemme ilmastotyötä -logon.

ILMASTOTORI-BUSSIT 2015: Autoilijoita houkuteltiin saapumaan Joensuun suur tapahtumiin edullisilla bussikyvydeillä. Tapahtumiin räätälöitiin kolme maakunnallista reittiä, ja kuljetukset toteutettiin neljän paikallisen yrityksen tukemana.

SYÖTÄVÄ PUISTO 2016: Yhteensä 23 seudun yritystä ja yhteisöä mahdollisti Joensuun Penttilänrantaan istutetun kirsikkakujan. Hiilinielunakin toimiva ns. syötävä puisto tulee tarjoamaan kaupunkilaisille vapaasti kerättävää kirsikkasatoa.

KAUPUNKIKOSTEIKKO 2017: Niinivaaralla sijaitseva avo-oja kunnostettiin kosteikoksi 12 yritys- ja yhteisökummin tukemana. Kaupunkikosteikolla edistetään niin ilmastonmuutokseen sopeutumista kuin paikallista vesiensuojelua.

AURINKOVIRTAA ARKEEN 2016

Puolivuotinen kampanja tarjosi kuluttajille koottua tietoa aurinkosähköjärjestelmien avaimet käteen -toimituksista Joensuun seudulla. Kampanja toteutettiin seitsemän alueellisen aurinkosähköyrittäjän kanssa. Tiedot kerättiin verkkoon käyttäen teoreettisia esimerkkikohteita omakoti- ja kerrostalolle. Toteutukseen haettiin mallia HSY:n Ilmastoinfon toteuttamasta Aurinkosähköä kotiin -kampanjasta.

ILMASTOLOUNAAAT JOENSUUSSA 2016

Joensuulaiset ravintolat haastettiin mukaan Hävikkiviikolla toteutettuun Ilmastolounaat Joensuussa -kampanjaan. Tavoitteena oli, että ravintolat loihdivat vuoropäivinä ilmastoystävällisen lounasmenun. Ilmastolounailla kriteereitä oli kolme: 1) Lounaslista on kasvis- ja kalapainotteinen, 2) suositaan kauden kasviksia, 3) minimoidaan ruokahävikkiä. Kampanjaan osallistui viisi paikallista ravintolaa – yksi jokaiselle viikonpäivälle.

BUSSILLA PÄÄSEE 2017

Kampanja kannusti Joensuun seudulla päivittäin autoilevia kokeilemaan arkea bussin kyydissä. Mukaan valitut saivat kuukaudeksi käyttöönsä Walti-matkakortin, ja tavoitteena oli taittaa mahdollisimman moni arkimatka bussilla. Bussikokeilijoista kuvattiin myös kampanjavidioita, ja he viestivät kokemuksestaan sosiaalisessa mediassa [#BUSSILAPÄÄSEE](#) ja [#ILMASTOTORI](#). Toteutukseen haettiin mallia Turun seudun joukkoliikenne Fölin Työbussiaile-kampanjasta.

VÄHÄHIILINEN HUHTIKUU 2016

Kokeilussa selvitettiin, miten joensuulainen voi pienentää materiaali- ja hiilijalanjälkiään tulevaisuuden kestäväälle tasolle.

Vähähiilisen huhtikuun osallistujiksi valittiin avoimen haun kautta viisi erilaista kotitaloutta, joiden hiili- ja materiaalijalanjäljet laskettiin ennen kokeilujaksoa. Tulosten perusteella kotitalouksien kanssa suunniteltiin

resurssiviisaita arkimuutoksia, joiden vaikutus selvitettiin laskemalla hiili- ja materiaalijalanjäljet uudelleen kokeilujakson aikana.

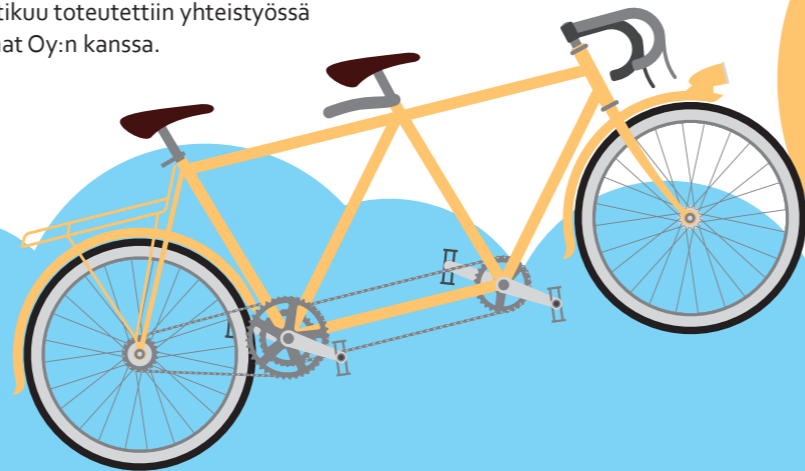
Arkimuutosten tueksi kotitaloudet saivat kokeilla myös erilaisia tuotteita ja palveluita. Testattavana oli mm. täys-sähköauto, sähköavusteinen polkupyörä ja lämmön optimointijärjestelmä. Kokemuksia jaettiin Vähähiilinen

huhtikuu -blogissa ja sosiaalisessa mediassa [#VÄHÄHIILINENHUHTIKUU](#) ja [#ILMASTOTORI](#).

Kokeiluun haettiin mallia Jyväskylän seudulla toteutetusta Tulevaisuuden kotitalous -hankkeesta. Vähähiilinen huhtikuu toteutettiin yhteistyössä D-mat Oy:n kanssa.

KOTITALOUDET

onnistuivat pienentämään hiili- ja materiaalijalanjälkiään melko pienillä arkimuutoksilla lyhyessäkin ajassa.

TEE VÄHÄHIILISEN ARJEN OPETTELUSTA KIVAA!

Ilmastotorin mukana tapahtumissa kiersi sähköä tuottava kuntopyörä, jolla sai mm. ladata puhelinta ja kuunnella musiikkia. Pisteillämme laskettiin myös ruoka-annosten hiilijalanjälkiä, ja palkinnoksi sai polkupyörän satulasuojan.

IDEOI KOKEILEVIA TAPAHTUMIA!

Tässä hankkeessa oli mahdollisuus testata niin teemoja kuin toteutustapoja. Ilmastotori järjesti esimerkiksi yrittäjien hiiliklinikan innovatiivisilla aiheilla sekä jakamistaloutta edistävän teemaviikon.

VAUHTIA TAPAHTUMISTA

Tapahtumasta voi parhaimmillaan saada sysäyksen uuteen arkirutiiniin! Ilmastotori järjesti monenmoisia tapahtumia, kuten omia seminaareja, työpajoja ja kursseja. Vähähiilistä arkea tehtiin tutuksi ja seudun toimijoita kannustettiin käytännön ilmastotekoihin.

Aina ei tarvitse tehdä alusta asti itse, vaan voi lyöttäytyä yhteen muiden tapahtumien kanssa. Ilmastotori toikin useisiin seudun tapahtumiin oman ilmastomausteensa! Katso taskukirjan ensimmäisen aukeaman aikajanalta kohokohdat myös tapahtumistamme.

KOHTI HIILINEUTRAALIA KAUPUNKIA

Ilmastotori antoi lempeän tuuppauksen kohti vähähiilisempää joensuulaista arkea. Lukuisat kampanjat, kokeilut ja tapahtumat otettiin lämmöllä vastaan, ja yhteistyö kaupungin, yritysten ja yhteisöjen välillä vahvistui.

Ilmastotorin esimerkit kannustavat jatkossakin joensuulaisia kokeilemaan uutta ja ilmastomyönteistä. Tavoitteellinen ilmastotyö jatkuu

hankkeen käynnistämässä ilmastokumppanuusverkostossa. Myös kaupunkikosteikko ja kirsikkakuja ilahduttavat joensuulaisia pitkälle tulevaisuuteen.

Ilmastotori onnistui yhteistyön voimalla. Suurkiitokset kaikille matkassa mukana olleille! Koko kaupungin yhteinen työsarka jatkuu – kohti hiilineutraalia Joensuuta 2025!

P.S. Löysitkö
TASKUKIRJASTA HYVIÄ VINKKEJÄ?
KÄYTÄ VAPAASTI!

JOENSUU.FI/ILMASTOTORI

ILMASTOTORI

Eväitä vähähiilisyteen!

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

ILMASTOTORI
JOENSUU

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020